

عنوان مقاله:

ریشه های فکری سیاست گذاری فرهنگی انقلاب اسلامی و چگونگی هژمونیک شدن این سیاست ها با استفاده از مدل گرامشی: مطالعه آرای جلال آل احمد، علی شریعتی و امام خمینی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات، دوره 13، شماره 47 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 33

نویسنده:

خلاصه مقاله:

سیاست گذاری فرهنگی در ایران پس از انقلاب اسلامی، متأثر و منبعث از جریان های فکری ای است که ریشه های آن را باید در دهه های چهل و پنجاه جستجو کرد. در این چهارچوب مقاله حاضر دو مفهوم اصلی «غربزدگی» و «بازگشت به خویش» که از سوی جلال آل احمد و علی شریعتی مطرح شد، به همراه منظومه فکری امام خمینی (ره) که به صورت مستقل و مجزایی این انگاره ها را در خود مستتر داشت به عنوان مفاهیم اصلی انقلاب فرهنگی که بعدها مورد توجه سیاست گذاران قرار گرفتند و به نقشه راهنما و راهبری فرهنگی در محیط های آموزشی و دانشگاهی بدل شدند، مورد مطالعه قرار داده است. پرداختن به ریشه های سیاست گذاری فرهنگی از آن جهت حائز می نماید که سیاست های فرهنگی برای هژمونیک شدن در جامعه هدف و در این پژوهش دانشجویان دانشگاه، می باید از قدرت و قابلیت اقتناعی برخوردار باشند. که بخش مهمی از آن به سرچشمه های فکری و اندیشه ای باز می گردد. بررسی ریشه های فکری این نظام معنایی به عهده مقاله حاضر است که سعی در واکاوی آن با توجه به افکار و اندیشه های مبدعان آن دارد. در انتها نیز مفهوم هژمونی به عنوان راه حلی جهت جامعه پذیر شدن سیاست های فرهنگی معرفی شده است. روش این پژوهش از نوع مطالعه کیفی و با استفاده از، «مطالعه موردی کیفی» است. همچنین از تکنیک «تحلیل محتوای کیفی» و «گروه های متمرکز» برای جمع آوری داده ها استفاده شده است. در بخش تحلیل داده ها نیز «تحلیل تماتیک موضوعی» انتخاب گردید. نتایج تحقیق به سه مولفه «ناکارایی سیاست های فرهنگی»، «تشویش معرفتی سیاست گذاران فرهنگی» و «سیاست زده بودن برنامه های فرهنگی» ختم شد. این عوامل به عنوان مهمترین دلایل عدم تفاهم بین حاکمیت و بدنه دانشگاه در زمینه سیاست های فرهنگی به ویژه محیط های علمی و دانشگاهی معرفی شده است. به کارگیری مفهوم هژمونی به عنوان راهبردی برای غلبه بر موانع جاری سیاستگذاری بر این موضوع اتخاذ شده است. همچنین یافته های تحقیق بر ضرورت همگرایی بیشتر میان نیازهای نسل جوان دانشجو و انتظارات فرهنگی در سیاستگذاری فرهنگی برای غلبه بر شکاف میان تصور و واقعیت تاکید می گذارد.

کلمات کلیدی:

سیاست گذاری فرهنگی، ریشه های فکری انقلاب اسلامی، مهندسی فرهنگی، غربزدگی، بازگشت به خویش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1203892>

